

Sygn. akt: I C 703/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 grudnia 2017r.

Sąd Rejonowy w Brzesku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Agata Gawłowska-Sobusiak
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Anna Warchał

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2017 r. w Brzesku

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W.

przeciwko B. J.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej B. J. na rzecz strony powodowej (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. kwotę 6.026,52 zł (sześć tysięcy dwadzieścia sześć złotych 52/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w zapłacie liczonymi od dnia 5 lipca 2017r. do dnia 22 grudnia 2017r.

II. płatność zasądzonej w pkt I wyroku kwoty 6.026,52 zł rozkłada na 41 miesięcznych rat: pierwsza rata w kwocie 26,52 zł, a pozostałe raty w kwotach po 150,00 zł każda – płatnych do 5-go dnia każdego kolejno następującego po sobie miesiąca, począwszy od miesiąca następnego po miesiącu, w którym uprawomocni się niniejszy wyrok, z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w zapłacie w uiszczeniu którejkolwiek z rat,

III. oddala powództwo w pozostałej części,

IV. zasądza od pozwanej B. J. na rzecz strony powodowej (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. kwotę 250,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sędzia

SR Agata Gawłowska - Sobusiak

Sygn. akt I C 703/17

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego w Brzesku z dnia 22 grudnia 2017 r.

Strona powodowa (...) **Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W.** domagała się zasądzenia od pozwanej **B. J.** kwoty **6 026, 52 zł** z odsetkami ustawowymi za

opóźnienie w zapłacie liczonymi od dnia wniesienia pozwu tj. od dnia 5 lipca 2017 r, do dnia zapłaty. Nadto strona powodowa wniosła o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Uzasadniając pozew strona powodowa podniosła, że pozwana zawarła z firmą (...) sp. z o.o. umowę pożyczki nr (...) dnia 29 marca 2016r. Pozwana nie wywiązywała się ze spłat, wobec powyższego umowa pożyczki została jej wypowiedziana dnia 16 sierpnia 2016 r. Jeszcze przed zawarciem umowy pożyczki, firma (...) sp. z o.o. – jako (...) sp. z o.o. sp. j. – dokonała cesji praw do przyszłych wierzytelności na rzecz strony powodowej na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 11 września 2015 r. Wierzytelność wynikająca z umowy pożyczki nr (...) została zbyta na rzecz strony powodowej dnia 31 marca 2016 r.

Strona powodowa wyjaśniła, że na kwotę dochodzoną pozwem 6 026, 52 zł składają się:

- kapitał w kwocie 3 000, 00 zł,
- opłata przygotowawcza w kwocie 50, 00 zł,
- opłata prowizyjna w kwocie 2 500, 00 zł,
- odsetki naliczone po wypowiedzeniu umowy w kwocie 476, 52 zł.

Tut. Sąd nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 14 sierpnia 2017 r sygn. akt I Nc 626/17 zobowiązał pozwaną od zapłaty na rzecz strony powodowej kwoty objętej pozwem wraz z odsetkami i kosztami procesu.

Od powyższego nakazu zapłaty pozwana złożył sprzeciw, w którym wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwana zarzuciła przede wszystkim, że postanowienia umowy pożyczki zawierają klauzule abuzywne i dlatego jako nieważne, nie wiążą pozwaną.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny, przy uwzględnieniu okoliczności bezspornych:

Pozwana potrzebowała pieniędzy i celem otrzymania pożyczki udała się do B., miasta sąsiadującego z B..

Dowód:

- przesłuchanie pozwanej – k. 65-66.

Pozwana zawarła – przez pośrednika - z firmą (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. umowę pożyczki nr (...) dnia 29 marca 2016 r.

Łączna kwota pożyczki wynosiła 6 164, 11 zł, a składały się na nią:

- kapitał w kwocie 3 000, 00 zł,
- opłata przygotowawcza w kwocie 50, 00 zł,
- opłata prowizyjna w kwocie 2 500, 00 zł,
- odsetki kapitałowe w kwocie 614, 11 zł.

Pożyczka miała być spłacana w 24 miesięcznych ratach po 256, 84 zł każda, do dnia 10 października 2018 r.

Za opóźnienie w spłacie mogły być naliczane odsetki karne równe wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie.

W razie opóźnienie w uiszczeniu dwóch rat, umowa pożyczki mogła być wypowiedziana z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia, po uprzednim wezwaniu do zapłaty.

Pozwana była uprawniona do odstąpienia od umowy w terminie 14 dni od jej zawarcia.

Pozwana otrzymała formularz informacyjny.

Dowód:

- **umowa pożyczki – k. 5-6,**

- **formularz informacyjny – k. 8-9,**

- **tabela opłat i prowizji – k. 10,**

- **przesłuchanie pozwanej – k. 65-66.**

Pozwana chcąc uzyskać pożyczkę podała nie prawdziwe informacje o swojej sytuacji finansowej. Pozwana podała, że nie ma innych kredytów ani pożyczek, że nigdy nie było przeciwko niej prowadzone postępowanie egzekucyjne.

Dowód:

- **informacja o kliencie do wniosku – k. 7,**

- **przesłuchanie pozwanej – k. 65-66.**

Jeszcze przed zawarciem umowy pożyczki, firma (...) sp. z o.o. s.j. zawarła ze stroną powodową umowę przelewu wierzytelności dnia 11 września 2015 r. przedmiotem przelewu były także wierzytelności przyszłe z umów pożyczek udzielanych od dnia 14 września 2015 r, będących przedmiotem, cyklicznych przelewów. Umowa przelewu zawarła firma (...) sp. z o.o. s.j. reprezentowana przez A. B. uprawnioną do jednoosobowej reprezentacji, oraz stroną powodową reprezentowaną przez Prezesa Zarządu firmy (...) S.A. A. D. uprawnioną do jednoosobowej reprezentacji. Stroną powoda była reprezentowana przez (...) Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A., które udzieliło pełnomocnictwa firmie (...) S.A..

Uchwałą wspólników z dnia 18 grudnia 2015 r firma (...) sp. z o.o. s.j. przekształciła się w firmę (...) sp. z o.o.

W dniu 31 marca 2016 r firma (...) sp. z o.o. przeniosła na stronę powodową wierzytelność wynikającą z umowy pożyczki zawartej z pozwaną. Na kwotę 5 733, 16 zł składały się:

- kapitał w kwocie 3 000, 00 zł,

- opłata przygotowawcza w kwocie 50, 00 zł,

- opłata prowizyjna w kwocie 2 500, 00 zł,

- odsetki kapitałowe w kwocie 154, 04 zł,

- odsetki karne w kwocie 29, 12 zł.

Dowód:

- **umowa przelewu wierzytelności – k. 14-16,**

- **odpis KRS – 61-62,**

- **oświadczenie o dokonaniu cesji – k. 22,**
- **ostateczny wykaz wierzytelności – k. 21,**
- **tygodniowe zestawienie przelanych wierzytelności – k. 59-60.**

Pozwana zaciągnęła umowę pożyczki z zamiarem, że nie będzie jej spłacać. Pozwana nie spłaciła ani jednej raty.

Dowód:

- **przesłuchanie pozwanej – k. 65-66.**

Wobec powyższego, strona powodowa wypowiedziała pozwanej umowę pożyczki pismem z dnia 16 sierpnia 2016 r, doręczonym dnia 20 sierpnia 2016 r.

Dowód:

- **potwierdzenie przekazania zobowiązania do obsługi windykacyjnej – k. 27,**
- **zawiadomienie o wypowiedzeniu umowy – k. 11-12.**

Obecnie zaległość pozwanej z tytułu umowy pożyczki wynosi 6 026, 52 zł, a to:

- kapitał w kwocie 3 000, 00 zł,
- opłata przygotowawcza w kwocie 50, 00 zł,
- opłata prowizyjna w kwocie 2 500, 00 zł,
- odsetki kapitałowe naliczone do okresy wypowiedzenia w kwocie 154, 04 zł,
- odsetki karne (za opóźnienie) w kwocie 29, 12 zł.

Pozwana mieszka w B., gdzie jest właścicielką zabudowanej nieruchomości w centrum miasta, z mieszkaniem na górze i dwoma lokalami użytkowymi na dole, o wartości około 1 mln zł.

Obecnie pozwana wynajmuje tylko jeden lokal, ale czynsz został zajęty przez komornika.

Pozwana otrzymuje świadczenia emerytalne w kwocie 1 200, 00 zł, ale około 1/2 tej kwoty przeznacza na spłatę długów.

Pozwana nie może liczyć na pomoc syna, który utrzymuje się z renty w kwocie 504, 00 zł.

Pozwana leczy się po zakrzepowym zapaleniu barku lewego, nadto pozostaje pod opieką kardiologa, neurologa, ortopedy.

Pozwana mogłaby spłacać na rzecz strony powodowej kwotę 150, 00 zł miesięcznie.

Dowód:

- **przesłuchanie pozwanej – k. 65-66.**

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wyżej wymienione dokumenty oraz przesłuchanie pozwanej.

Moc dowodowa przedłożonych w sprawie dokumentów nie była kwestionowana. Na podstawie tych dokumentów tj. umowy pożyczki wraz z załącznikami, umowy przelewu wierzytelności wraz z wykazem przelanych wierzytelności,

odpisów KRS, pism kierowanych do pozwanej, Sąd ustalił, jakie roszczenie przysługuje stronie powodowej wobec pozwanej, tj. z jakiego tytułu i w jakiej wysokości.

Sąd dał wiarę przesłuchaniu pozwanej, w tej części, w której przedstawiała swoją sytuację osobistą, rodzinną, majątkową i finansową. W tym zakresie zeznania pozwanej były szczere i przekonujące. Natomiast Sąd nie dał wiary pozwanej, w tej części, w której twierdziła, że nie miała możliwości zapoznania się z umową, że źle zrozumiała pytania dotycząca jej zdolności kredytowej i że nie uiszczała żadnej kwoty na poczet spłaty pożyczki, bo była w szpitalu, a potem nie miała wystarczających środków. W tym zakresie zeznania pozwanej były pozbawione logiki i naiwne.

Sąd zważył co następuje:

Strona powodowa (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. domagała się zasądzenia od pozwanej B. J. kwoty 6 026, 52 zł z tytułu umowy pożyczki nr (...) zawartej dnia 29 marca 2016 r.

Bezspornym w przedmiotowej sprawie było, że pozwana zawarła umowę pożyczki nr (...) dnia 29 marca 2016 r, na łączną kwotę 6 164, 11 zł. Pozwana nie dokonała żadnej wpłaty na poczet tej pożyczki i umowa pożyczki została wypowiedziana, a wierzytelności z niej wynikające – wymagalne. Obecnie na kwotę dochodzoną pozwem składają się:

- kapitał w kwocie 3 000, 00 zł – nie uiszczony w żadnej części,
- opłata przygotowawcza w kwocie 50, 00 zł – nie uiszczona w żadnej części,
- opłata prowizyjna w kwocie 2 500, 00 zł – nie uiszczona w żadnej części,
- odsetki kapitałowe naliczone za okres do wypowiedzenia w kwocie 154, 04 zł – nie uiszczony w żadnej części,
- odsetki karne (za opóźnienie) w kwocie 29, 12 zł.

Pozwany bronila się zarzutem, że umowa pożyczki nie wiąże jej, albowiem postanowienia wymienionej umowy pożyczki mają charakter klauzul abuzywnych, a więc są nieważne.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 kc nie można uznać za abuzywne tych postanowień umownych, które określają główne świadczenia stron, w tym cenę i wynagrodzenie. Zakwestionowane przez pozwaną postanowienia umowy pożyczki dotyczące wysokości udzielonej pożyczki, w tym opłaty prowizyjnej, opłaty przygotowawczej i odsetek kapitałowych, dotyczą właśnie głównego świadczenia oraz wynagrodzenia za udzielenie pożyczki i zostały wyłączone z kontroli abuzywności.

Wyjątek stanowi sytuacja, gdy postanowienia określające główne świadczenia stron, w tym cenę i wynagrodzenia, zostały sformułowane w sposób niejednoznaczny. Tymczasem w umowie pożyczki jednoznacznie określono kwotę całkowitą do spłaty, jak i poszczególne kwoty, które się na nią składają. Co więcej pozwana otrzymała tzw. formularz informacyjny do umowy, w którym jeszcze raz przedstawiono kwotę całkowitą do spłaty. Pozwana mogła się z tym formularzem i umową dokładnie zapoznać, a co więcej odstąpić od umowy pożyczki w terminie 14 dni.

Pozwana zarzucała de facto niewspółmierność kosztów obciążających ją na podstawie umowy pożyczki do kwoty pobranego kapitału.

Dysproporcja między wzajemnymi świadczeniami stron umowy może być także podstawą do uznania postanowień umownych za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, o czym stanowi art. 58 § 2 i 3 kc (obie instytucje tj. z art. art. 385¹ § 1 kc oraz z art. 58 § 2 i 3 kc są do siebie zbliżone).

Należy jednak mieć na uwadze to, że do omawianej umowy pożyczki mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 r o kredycie konsumenckim (tj. Dz. U. z 2016 r Nr 1528). Zgodnie z art. 36a ust. 1 cyt. ustawy maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu oblicza się według wzoru:

$$(\dots) \leq (K \times 25\%) + (K \times n/R \times 30\%)$$

- (...) maksymalna wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu

- K – całkowita kwota kredytu,

- n – okres spłaty,

- R – liczba dni w roku

Maksymalna kwota pozaodsetkowych kosztów kredytu w całym okresie kredytowania nie może być wyższa od całkowitej kwoty kredytu.

W przedmiotowej sprawie maksymalna kwota pozaodsetkowych kosztów pożyczki w całym okresie kredytowania mogła wynosić: $(3\ 000, 00\ \text{zł} \times 25\%) + (3\ 000, 00\ \text{zł} \times 730\ \text{dni}/365\ \text{dni} \times 30\%) = 750, 00\ \text{zł} + 1\ 800, 00\ \text{zł} = \mathbf{2\ 550, 00\ \text{zł}}$, czyli tyle, ile przewidziano w umowie pożyczki, tym bardziej, iż okres trwania umowy to dwa lata.

Zatem pozaodsetkowe koszty pożyczki zawartej przez pozwaną nie przekraczają kwoty ustalonej przez ustawodawcę, jako maksymalnej kwoty tych kosztów. Skoro ustawodawca przewidział, iż pozaodsetkowe koszty mogą być tak wysokie, to nie można uznać, że koszty te zostały naliczone w sposób sprzeczny z zasadami współzycia społecznego czy są w rażącym stopniu nadmierne. Ideą ustawy o kredycie konsumenckim jest przede wszystkim ochrona interesów konsumentów.

Z drugiej strony nie można zapominać o kontekście zawarcia omawianej umowy pożyczki przez pozwaną. Pozwanej wcale nie interesowały warunki udzielenie pożyczki, ale po prostu otrzymanie gotówki „do ręki”. Pozwana celem zawarcia umowy pożyczki udała się do innego sąsiedniego miasta, przed zawarcie umowy udzieliła nie prawdziwych informacji o swojej sytuacji finansowej, a wszystko po to, aby udzielono jej pożyczki. Pozwana nie chciała w ogóle tej pożyczki spłacać, gdyż na jej poczet nie wpłaciła żadnej kwoty. Można się zastanawiać, czy działanie pozwanej nie kwalifikuje się jako wyłudzenie pożyczki. Pozwana de facto jest osoba majątną, gdyż posiada w centrum B. nieruchomość z dwoma lokalami użytkowymi, o wartości około 1 mln złotych.

W przedmiotowej sprawie winna mieć zastosowania tzw. „**zasada czystych rąk**” (por. art. 5 kc i cyt. kom.). Chodzi o to, że podmiot, który sam nadużywa prawa, nie może zarzucać innym podmiotom nadużycia tego prawa. Ten, kto sam narusza zasady współzycia społecznego, nie może korzystać z ochrony przewidzianej w art. 5 kc i innych przepisach odwołujących się do zasad współzycia społecznego.

Reasumując, Sąd nie znalazł podstaw do zakwestionowania postanowień umowy pożyczki i kwoty zadłużenia wyliczonej przez stronę powodową tj. **6 026, 52 zł**. Pozaodsetkowe koszty pożyczki zawartej przez pozwaną nie naruszały ustawy o kredycie konsumenckim, a zatem nie można było uznać, iż pozostają w sprzeczności z prawem czy zasadami współzycia społecznego, albo że naruszają interes pozwanej. Strona powodowa świadczy usługi polegające na udzielaniu pożyczek i kredytów, skoro pozwana zdecydowała się na zaciągnięcie kredytu musi go spłacić wraz z kosztami, postanowienia umowne zgodnie z zasadą pacta sunt servanda wiążą strony. Pozwana zawarła umowę pożyczki z zamiarem, że nie będzie jej spłacać. Takie działanie pozwanej nie zasługuje na ochronę prawną.

Wobec powyższego Sąd zasądził od pozwanej na rzecz strony powodowej wyżej wymienioną kwotę wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w zapłacie liczonymi od dnia 5 lipca 2017 r. do dnia wydania wyroku tj. 22 grudnia 2017r – o czym poniżej.

Mimo postawy pozwanej Sąd uwzględnił wniosek o rozłożenie zasądzonej kwoty na raty.

Zgodnie z art. 320 kpc w szczególnie uzasadnionych wypadkach Sąd może zasądzone świadczenie rozłożyć na dogodne raty. Chodzi tu o sytuacje, w których ze względu na stan majątkowy, rodzinny czy zdrowotny spełnienie zasądzonych świadczeń byłoby dla pozwanego niemożliwe do wykonania lub w każdym razie bardzo utrudnione i narażałoby jego lub jego bliskich na niepowetowane szkody (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dn. 25.01.2013r. I Aca 1080/12, Lex 1313300). Z drugiej strony chodzi także o to, aby umożliwić pozwanemu dobrowolne wykonanie wyroku, a powoda nie narażać na nieefektywne wydatki egzekucyjne. Takie rozumienie art. 320 kpc pozostaje w zgodzie z art. 31 ust. 3 Konstytucji, uzależniającym dopuszczalność ustanowienia w ustawie ograniczenia korzystania z konstytucyjnego prawa, jakim jest wierzycielność, od tego, czy nie narusza ono istoty tego prawa oraz czy jest konieczne w demokratycznym państwie m.in. dla porządku publicznego albo wolności i praw innych osób (por. uchwała SN z dnia 15 grudnia 2006 r III CZP 126/06 OSNC 2007/10/147).

W ocenie Sądu sytuacja osobista i finansowa pozwanej uzasadniała rozłożenie zasądzonych świadczeń na raty. Pozwana istotnie jest osobą schorowaną, samotnie boryka się ze swoimi problemami głównie finansowymi. Mimo posiadania majątku o znacznej wartości (około 1 mln zł) pozwana nie umie nim zarządzać, zaciąga co raz to nowe kredyty i pożyczki. Czynniki z jednego z lokali użytkowych zastał zajęty przez komornika, zaś drugi lokal nie jest wynajmowany. Pozwana zajmuje duże mieszkania, ale nie jest w stanie regulować płatności z nim związanych. Pozwana pobiera emeryturę w kwocie 1 200, 00 zł, ale połowę tej kwoty przeznacza na spłatę innych długów. Przeciwnie pozwanej prowadzone były i są także obecnie inne sprawy o zapłatę. W tej sytuacji, nawet gdyby strona powodowa chciała skierować egzekucję przeciwko pozwanej, prawdopodobnym jest, że byłaby ona bezskuteczna.

Reasumując, interes strony powodowej, jak i sytuacja pozwanej, przemawiają za rozłożeniem spłaty kwoty zasądzonej wyrokiem na raty. Sąd przyjął wysokość raty zaproponowaną przez pozwaną tj. 150, 00 zł miesięcznie. Łącznie będzie to 40 miesięcznych rat, pierwsza rata w kwocie 26, 52 zł, a pozostałe w kwotach po 150, 00 zł każda. W takiej sytuacji pozwana winna spłacić zadłużenie w ciągu niespełna 4 lat, a zgodnie z art. 125 kc maksymalny okres to 10 lat.

Rozłożenie zasądzonych świadczeń na raty ma ten skutek, że wierzycielowi nie przysługują odsetki od ratałnych świadczeń za okres od daty wyroku do daty płatności poszczególnych rat (por. uchwała SN z dnia 15 grudnia 2006 r III CZP 126/06 OSNC 2007/10/147). Rozkładając zasądzone świadczenie na raty, sąd nie może natomiast odmówić przyznania wierzycielowi odsetek za okres poprzedzający wydanie wyroku (por. uchwała SN z dnia 22 września 1970 r III PZP 11/70 OSNC 1971/4/61). Stąd odsetki od dochodzonej kwoty zostały zasądzone do dnia wydania wyroku, tj. do 22 grudnia 2017 r. Jeśli jednak pozwana będzie opóźniała się z zapłatą poszczególnych rat, stronie powodowej będą się należały odsetki za opóźnienia w zapłacie kolejnych rat (por.; H. Pietrkowski, *Metodyka pracy sędziego w sprawach cywilnych*, Warszawa 2009, s. 336).

W tym stanie rzeczy na podstawie powołanych przepisów orzeczono jak w sentencji.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 102 kpc. Biorąc pod uwagę sytuację pozwanej – przedstawioną powyżej – Sąd obciążył ją tylko częścią kosztów należnych stronie powodowej, a to zwrotem opłaty sądowej od pozwu w kwocie 250, 00 zł. W pozostałym zakresie koszty między stronami zostały zniesione.

SSR Agata Gawłowska- Sobusiak